
Zielona, st. 3, gm. Koniusza, woj. małopolskie, AZP 100-58/223

Informator Archeologiczny : badania 33, 45-46

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

budynkach odkryto fragmenty ludzkich szkieletów: w jednym kaloty dziecka, a w drugim trzy prawe kości udowe i prawą kość ramieniową. Być może są to ślady ofiar zakładzinowych.

Na stanowisku odsłonięto również bogato wyposażony grób szkieletowy kultury lateńskiej. Na jego wyposażenie składały się: 2 bransolety z brązu, 2 zapinki z brązu i jedna z żelaza, 2 nagolenniki z brązu oraz łańcuch żelazny. Odkryte metale pozwalają ustalić chronologię pochówku na fazę LT B2a.

W trakcie przeprowadzonych badań odkryto liczne ślady osadnictwa ludności kultury przeworskiej datowane od wczesnego okresu wpływów rzymskich aż do przełomu z okresem wędrówek ludów. Na obecnym etapie badań rozpoznanych zostało 85 obiektów na okres trwania kultury przeworskiej. Oprócz licznych jam o nieregularnym kształcie, reliktyw budowli słupowych i półziemianek, zadokumentowano także obiekty interpretowane jako tzw. prażaki oraz 2 studnie. Poza ceramiką naczyniową na stanowisku odkryto trzy fibule z brązu (dwie typu A 158 VI grupy i jedną zbliżoną do grupy VII serii 1) oraz żelazną sprzączkę od pasa.

Stosunkowo niewielka ilość materiału zabytkowego pochodzi ze średniowiecza. Pojedyncze fragmenty ceramiczne wystąpiły w 42 obiektach zlokalizowanych na terenie całego przebadanego obszaru.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN, Oddział we Wrocławiu, i są w trakcie opracowania.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologicznych Zeszytach Autostradowych Instytutu Archeologii i Etnologii PAN”.

Prace wykopaliskowe na stanowisku będą kontynuowane.

Zabrzenie, st. 5, gm. Rząśnia, woj. łódzkie, AZP 77-48/59 – patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Zakrzewska Osada, st. 1, gm. Więcbork, woj. kujawsko-pomorskie, AZP 32-32/46 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

ZĄBIE, st. X, gm. Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 28-61/15

- osada kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- cmentarzysko kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- osada z wczesnej epoki brązu
- osada kultury kurhanów zachodniobałtyjskich (wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa nowożytnego

Wykopaliskowe badania archeologiczne, przeprowadzone przez dr Adama Walusia i mgr Dariusza Manasterkiego z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Trzeci sezon badań.

W trakcie badań odkryto warstwę kulturową oraz obiekty o charakterze sepulkralnym i osadniczym ze schyłku neolitu, wczesnego brązu, wczesnego żelaza oraz nowożytności. Pozyskano bardzo liczne fragmenty ceramiki naczyniowej oraz liczne artefakty krzemienne, kamienne, kościane rogowe i bursztynowe.

Nie stwierdzono śladów orki, co w znacznym stopniu przyczyniło się do stosunkowo dobrego zachowania warstw obiektów wczesnożelaznych i nie pogłębiło procesu destrukcji tych starszych. Badania będą kontynuowane.

ZIELONA, st. 3, gm. Koniusza, woj. małopolskie, AZP 100-58/223

- cmentarzysko grupy krakowsko-sandomierskiej kultury ceramiki sznurowej (neolit)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w terminie od 20 września do 13 października przez mgr. Piotra Włodarczaka (autor sprawozdania, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział w Krakowie). Finansowane przez WKZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 3,21 ara.

Wykop zlokalizowany został w miejscu, gdzie widoczne były ciemne zarysy obiektów archeologicznych oraz kamienie wapienne. Poniżej płytkiej warstwy ziemi ornej (25-30 cm) odkryto 4 obiekty, w tym dwa groby kultury ceramiki sznurowej (nr 2 i 3). Dwa obiekty tworzyły interesujący układ stratygraficzny. Obiekt 1 posiadał konstrukcję niszową. Odkryto w nim jedynie liczne kamienie wapienne. Jama wejściowa do tego obiektu została naruszona przez grób 3. Ten ostatni posiadał także konstrukcję niszową. Na jego dnie odkryto bogato wyposażony pochówek mężczyzny w wieku dojrzałym, ułożony na prawym boku i zorientowany wzdłuż osi północ-południe, głowa na południe. Wyposażenie złożone było z dwóch naczyń (pucharu i amfory), topora kamiennego, płyty szlifierskiej, szydła miedzianego, 2 siekier krzemienych, 10 grodków, oraz kilkunastu innych wyrobów krzemienych.

Drugi z grobów (nr 2) posiadał również słabo zachowaną konstrukcję niszową. Wejście do niszy było zablokowane kamieniami wapiennymi. W niszy odkryto pochówek mężczyzny w wieku dojrzałym, ułożony na prawym boku i zorientowany wzdłuż osi północ-południe, głowa na południe. Przy szkielecie znaleziono jedynie jeden grocik krzemieny.

Ostatni z odkrytych obiektów, nr 4, był płytką, owalną jamą o nieustalonym charakterze.

Wynikiem wykopalisk z 1999 roku było odkrycie cmentarzyska kultury ceramiki sznurowej. Pozyskano niezwykle cenny materiał do dalszych badań archeologicznych. Szczególnie interesujący jest bogaty inwentarz grobu 3. Na jego podstawie obiekt ten można datować na starszą fazę grupy krakowsko-sandomierskiej kultury ceramiki sznurowej, czyli na połowę III tysiąclecia p.n.e.

Wykopaliska ukazały także znaczny stopień destrukcji grobów. Intensywna orka może doprowadzić do całkowitego zniszczenia stanowiska. W związku z tym badania wykopaliskowe będą kontynuowane w najbliższych sezonach.

Materiały z dokumentacją przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN, Pracownia w Igołomi.

Zrębice, st. 5, gm. Olsztyn, woj. śląskie, AZP 88-50/41 – patrz: paleolit